

Afsluitende werksessie

Geïntegreerde toepassing van EU-duurzaamheidswetgeving

Den Haag • 2 juli 2026

Welkom

Wat gaan we doen?

Doel van de sessie:

- Delen uitkomsten van het pilotproject;
- Reflectie en input op deze uitkomsten;
- Verder brengen van de uitkomsten

Het programma van de werksessie:

1. Algemene korte introductie project
2. Deep dive 1: De basis en achtergrond van een geïntegreerde benadering van duurzaamheidswetgeving
3. Deep dive 2: Hoe bedrijven dit praktisch kunnen toepassen via een integrale aanpak
4. Next steps en aanbevelingen

Welkom

FOOD FIRST

Opdracht pilotproject

- “Ontwikkel een geïntegreerde methodiek voor de implementatie van EU-duurzaamheidswetgeving, met focus op CSRD, EUDR en CSDDD, gebaseerd op de OESO-richtlijnen.”
- “Doel is niet om wetgeving te veranderen.”
- “Doel is de regeldruk voor bedrijven te verminderen, regelkwaliteit te vergroten, de coherentie en efficiëntie van implementatie te vergroten, en daarmee de beoogde impact in de keten te versterken. (...) om zodoende handelingsperspectieven te bieden voor een betere uitvoerbaarheid en lagere regeldruk voor ondernemers.”
- “EZ wil hierbij een leidende voorbeeldrol pakken en behaalde resultaten aanwenden om als voorbeeld te kunnen dienen op Europees niveau.”
- “Eindrapport met overkoepelende bevindingen en aanbevelingen voor beleidsvorming.”
- “Werk open source.”

Geïntegreerde implementatie van EU-duurzaamheidswetgeving door bedrijven

Erasmus School of Law • Prof. Mr. Liesbeth Enneking

Opdracht en probleemanalyse I

Opdracht

- **analyse** van huidige en komende wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid + **mogelijke overlap**;
- **bouwen aan geïntegreerde benadering** voor de implementatie van dergelijke wetgeving door bedrijven t.b.v. betere stroomlijning en coherentie en verlaging administratieve lastendruk;
- overkoepelende doel: bijdrage realiseren aan een **meer efficiënte en effectieve uitvoering** van EU-duurzaamheidswetgeving door bedrijven, **zonder te tornen aan inhoudelijke doelstellingen** van de regelgeving.

Probleemanalyse

- **lappendeken** van wettelijke regelingen m.b.t. verantwoord en duurzaam ondernemen;
- deze regelingen brengen **direct én indirect verplichtingen** met zich mee voor bedrijven;
- de wetten **beogen in de kern hetzelfde** maar **lopen uiteen qua structuur, scope, definities, bereik**;
- oorzaak: meerdere **beleidstrajecten**, onvoldoende **afstemming** bij ontwerp, verschillen in **sturingslogica**;
- gevolg: bedrijven implementeren de eruit voortvloeiende verplichtingen **afzonderlijk**, wat onnodig veel tijd, geld en capaciteit kost en afleidt van daadwerkelijke gedragsverandering / adequate aanpak negatieve gevolgen

Opdracht en probleemanalyse II

Sturingslogica	Kernvraag	Beoogde gedragssturing	Voorbeelden
Classificatie	Wat is duurzaam?	Beïnvloedt financieringsvoorwaarden voor bedrijven via investeringsbeslissingen van financiële marktdeelnemers	Taxonomiever-ordening; SFDR (deels)
Transparantie	Hoe ben je transparant over duurzaamheidsaspecten?	Sturing verloopt indirect via de markt: investeerders, banken, afnemers en consumenten die beschikken over betrouwbare informatie kunnen druk uitoefenen op bedrijven	CSRD; SFDR (deels)
Beprijzing	Wat kost vervuilen?	Gedrag wordt niet voorgeschreven maar via prijsprikkels gestuurd; indirecte doorwerking via hogere productiekosten die zich vertalen in hogere prijzen voor afnemers	EU ETS; CBAM
Markttoegang	Voldoe je aan de voorwaarden voor marktdeelname?	Sturing is resultaatgericht (producteigenschappen of totstandkomingsproces); werkt indirect door de keten doordat importeurs hun leveranciers aanspreken op naleving	ESPR; PPWR; EUDR; FLR
Proces (due diligence)	Hoe ga je te werk om negatieve impacts te voorkomen en vermijden?	Stelt gedragsnormen; rechtstreekse verplichting; maatstaf voor naleving is de kwaliteit van het proces, niet het resultaat	CSDDD; Conflictmineralen-verordening; Batterijenverorde-ning (cat. 2)

Analyse wetgeving I

Samenhang

- zelfde **doel** (voorkomen/beperken negatieve gevolgen bedrijfsactiviteiten voor mens, milieu, klimaat), zelfde **perspectief** (inside-out, focus op negatieve impacts), zelfde **werkelijkheid** (ketens, ketenpartners, risicogebieden);
- alle kernwetten hebben een **ketencomponent**, wel met verschil in diepte, breedte en aard;
- alle kernwetten bevatten **elementen die functioneel overeenkomen met het OESO 6-stappenmodel**;
- sommige met het volledige model, andere met delen daarvan;
- stappen 1 t/m 4 komen in alle kernwetten terug, stappen 5 en 6 in vrijwel alle;
- alle wetten uit de bredere selectie vertonen overeenkomsten met het OESO 6-stappenmodel;
- sommige met veel elementen daarvan (Seveso) andere met slechts enkele (CBAM);
- elementen ervan zijn ook terug te zien in **nationale wetgeving** en **wetgeving buiten de duurzaamheidscontext** (Arbo, milieu, Wwft, ALV)
- bij de bredere selectie en wetten buiten de duurzaamheidscontext beyond zit de samenhang primair in de functionele overeenkomsten met het OESO 6-stappenmodel, minder in ketenwerking.

Analyse wetgeving II

Overige elementen:

- Preventief
- Risicogebaseerd (inside-out, negatieve impacts op mens, milieu, klimaat)
- Doorlopend proces gericht op continue verbetering
- Eigen verantwoordelijkheid
- Situationeel (wordt verwacht van alle ondernemingen maar mate waarin verschilt)
- Stakeholder betrokkenheid
- Doorlopende communicatie
- Samenwerking (met ketenpartners, branche en sector, stakeholders)

Analyse wetgeving III

Waar zitten fundamentele verschillen tussen wetten

- in **opzet / structuur**
 - a.g.v. verschillen in sturingslogica (classificatie/transparantie/beprijzing/markttoegang/proces);
- in **materiële scope**
- in **ketenbereik en –werking**
 - definitie keten (upstream / downstream / waardeketen), bereik binnen de keten (alle tiers en activiteiten of specifieke actoren / activiteiten), type ketenwerking (tracing / impact management / ondersteuning);
- in **prioriteringsvereisten**
 - generieke prioritering van risico's (o.b.v. ernst en waarschijnlijkheid) versus prioritering specifieke risico's (ontbossing, dwangarbeid, enz.);
- in inrichting van **handhaving**;
- in **'kwalitatieve benadering'** versus **'kwantitatieve benadering'**
 - Kwalitatief: lerend & iteratief, oriëntatie op impact on the ground, gedragsverandering als doel, open normen, proceslogica, flexibel & contextafhankelijk, dialogisch; kwantitatief: binair, gesloten normen, resultaatsverplichting, transactiegebonden, extern opgelegde prioritering, uitsluiting i.p.v. verbetering, weinig ruimte voor context

Analyse wetgeving IV

OESO 6-stappenmodel (due diligence)	CSRD	CSDDD	Ontbos- singsVo	Anti-dwang- arbeidVo	Batterijen- Vo	Conflict- min.Vo
Ketenbereik (waardeketen)						
1. Integreren						
2. Identificeren & beoordelen						
3. Stoppen, voorkomen & beperken						
4. Monitoren						
5. Communiceren						
6. Herstellen						
Samenwerken met ketenpartners						

Analyse wetgeving V

SAMENHANG BREDE SELECTIE		OESO DD	CSDDD	CSRD	EUDR	FLR	BattVo	Conf-MinVo	CBAM	PPWR	ESPR	REACH	WSR	IED	Taxonomie	SFDR	Seveso	ALV
Impacts van bedrijfsactiviteiten*																		
Welke?	Positief*																	
	Negatief*																	
	Outside-in*																	
	Inside-out*																	
Generiek*																		
Focus?	Specifieke (grond)stoffen, producten, goede-ren of diensten*																	
	Specifieke risico's*																	
	Hoogrisico landen*																	
	Specifieke sectoren*																	
Ongeacht omvang onderneming?*																		
Ketenwerking?*																		
Ketenbereik?																		
Functionele overeenkomst met elementen OESO-6-stappenmodel?																		

Geïntegreerde benadering I

Het OESO 6-stappenmodel vormt de inhoudelijke basis voor de geïntegreerde benadering

- Elementen hiervan komen terug in alle duurzaamheidswetten
 - Want: **universele logica** (PDCA cyclus: Plan Do Check Act) voor zaken die procesmatig en cyclisch zijn;
 - Daardoor wordt **continuous improvement** het basisprincipe;
- **Breed toepasbaar, internationaal erkend, laagdrempelig**
 - Bestaand normatief kader voor bedrijven in alle OESO-landen (en indirect daarbuiten ook)
 - Van toepassing op alle bedrijven, ongeacht grootte, sector, eigendomsstructuur, etc.;
 - Open source, vertalingen, uitwerking in handreikingen
 - Wordt op voortgebouwd in nationale en EU-duurzaamheidswetgeving, zowel direct als indirect;
- **Herkenbaar** in bestaande wetgeving ook buiten de duurzaamheidscontext
 - Bijvoorbeeld arbowetgeving (risico-inventarisatie en -evaluatie), Wwft (cliëntenonderzoeksverplichting), ALV (systematisch voedselveiligheidsmanagement obv risicoanalyse);
 - Dezelfde grondlogica en overeenkomstige processen;
 - Dus veel bedrijven doen het al maar onder een andere noemer.

Geïntegreerde benadering II

Grenzen van het model

- Inside-out gericht
 - Aandachtspunt: positieve impact en outside-in perspectief
- Kwalitatief en procesmatig
 - Aandachtspunt: sterk kwantitatieve / binaire wetten
- Guidance vooral gefocust op upstream
 - Aandachtspunt: downstream verplichtingen, bijv. circulariteitsverplichtingen
- Niet toegespitst op interactie met DD-wetgeving
- Generieke, overkoepelende prioritering
 - Aandachtspunt: concurrerende prioriteringsvereisten uit verschillende wetten
 - Aandachtspunt: complexe ketens

Mogelijke oplossingen

- Voor kwantitatieve wetten en downstream verplichtingen: **LCA als complementair element**
- Voor samenloop met wetgeving, prioriteringkwesties en complexe ketens: **de Roadmap**

Geïntegreerde benadering III

Wat voegt de geïntegreerde benadering toe

- **Mapping van wetten** als startpunt
- Praktische toepasbaarheid voor bedrijven met **complexe ketens**
- **Proactieve inrichting van vaste kernelementen** voor alle relevante wetten tegelijk
- Basis voor **geïntegreerde data- en communicatiestructuur**

Wat kan het opleveren

- Efficiënte implementatie en uitvoering van duurzaamheidswetgeving door bedrijven
- Effectieve implementatie verplichtingen, vergroot effectiviteit wetgeving
- Strategisch voordeel (leveringszekerheid, geopolitieke weerbaarheid, verdienvermogen)
- Regeldrukvermindering (minder dubbel werk, meer handelingsperspectief, meer duidelijkheid)

Wat is het niet

- **Geen compliance-model:** geen afvinklijstje, geen panklaar antwoord op ‘wanneer is het goed genoeg’;
- **Geen one-stop-shop:** enige differentiatie per wet blijft noodzakelijk i.v.m. aanvullende verplichtingen;
- **Geen vervanging van het OESO 6-stappenmodel:** blijft inhoudelijk fundament, Roadmap praktische vertaling.

Q & A

Integrale aanpak voor bedrijven van EU-duurzaamheidswetgeving

Future Up • Roxana de Raad
RBConnect • Manon Wolfkamp

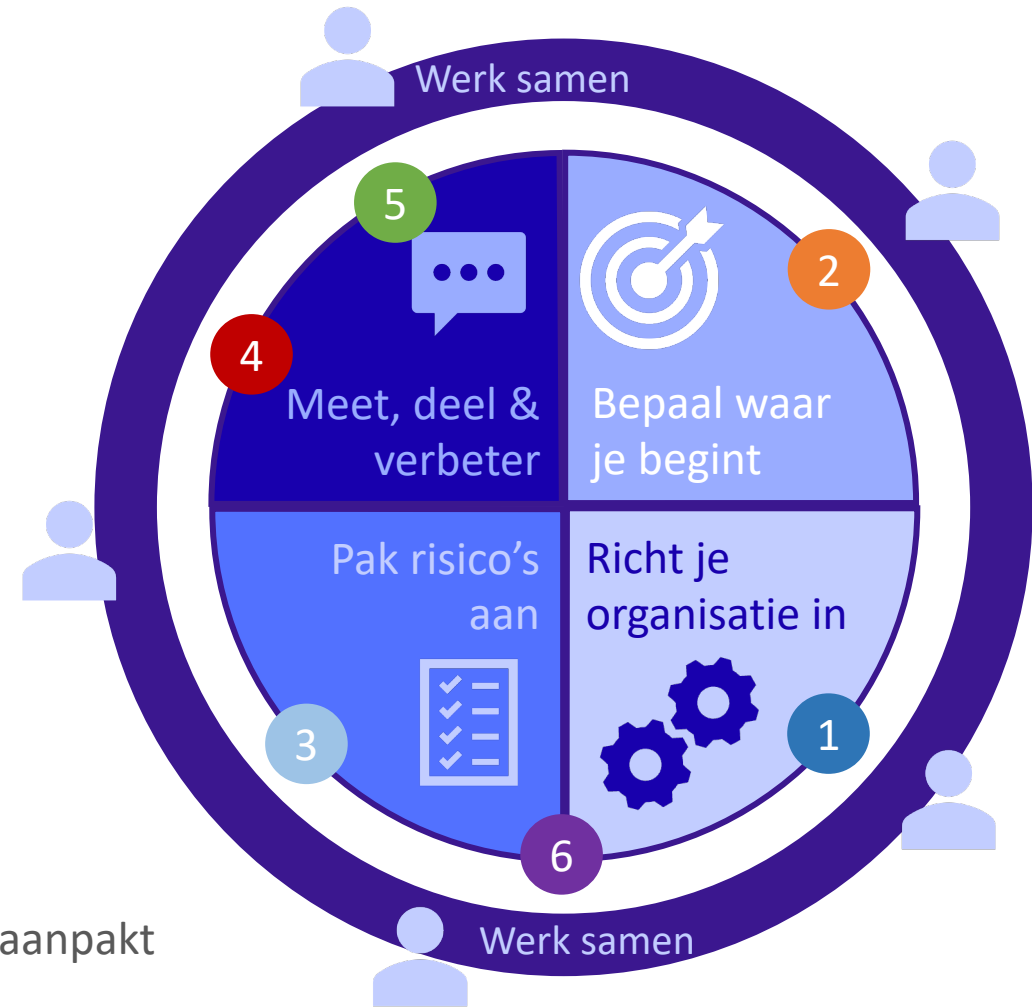
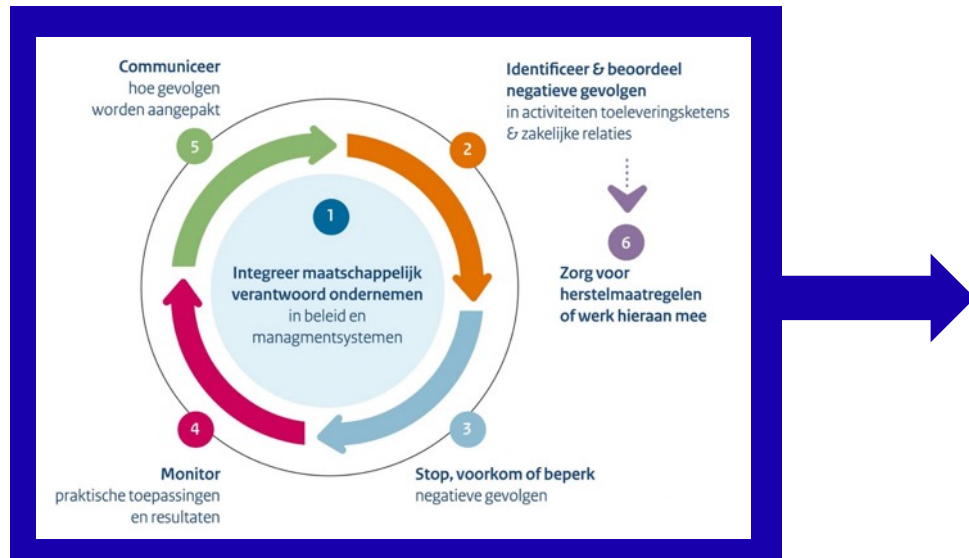
Integrale aanpak: Grip op duurzaamheidsregels

OESO 6-stappenmodel

OESO 6-stappenmodel (due diligence)	CSRD	CSDDD	Ontbos-singsVo	Anti-dwang-arbeidVo	Batterijen-Vo	Conflict-min.Vo
Ketenbereik (waardeketen)						
1. Integreren						
2. Identificeren & beoordelen						
3. Stoppen, voorkomen & beperken						
4. Monitoren						
5. Communiceren						
6. Herstellen						
Samenwerken met ketenpartners						

Roadmap: Hoe pak je regie?

- Wetgeving is gebaseerd op de OESO 6-stappen
- Implementatie daarvan = basis integrale aanpak
- De roadmap laat zien h e je dat als bedrijf praktisch aanpakt

Roadmap: Bepaal waar je begint

Beslisboom waar begin je:

START: Basisinzicht in producten, grondstoffen, diensten en activiteiten? (Inclusief verpakkingen en machines)

JA NEE Zorg eerst voor basis inzicht, ga dan door naar 1

1. Inzicht wettelijk kader: vallen producten, grondstoffen, diensten of activiteiten onder:

1A. Markttoegang wetgeving (EUDR/ FLR)

Selecteren voor nader onderzoek (resultaatsverplichting) JA NEE Ga door naar 1B

1B. Product/ risico georiënteerde wetgeving (EUBR/CMV)

Selecteren voor nader onderzoek JA NEE Ga door naar 1C

1C. Andere duurzaamheidswetgeving (CSRD/ CSDDD/ PPWR/ Ecodesign Etc)

Selecteren voor nader onderzoek (ook voor CSRD/CSDDD) JA NEE Ga door naar 2

2. Inzicht in afhankelijkheid & belang: is het product/ grondstof/ dienst essentieel voor bedrijf, groot in volume/ waarde en/of zijn er klanteisen?

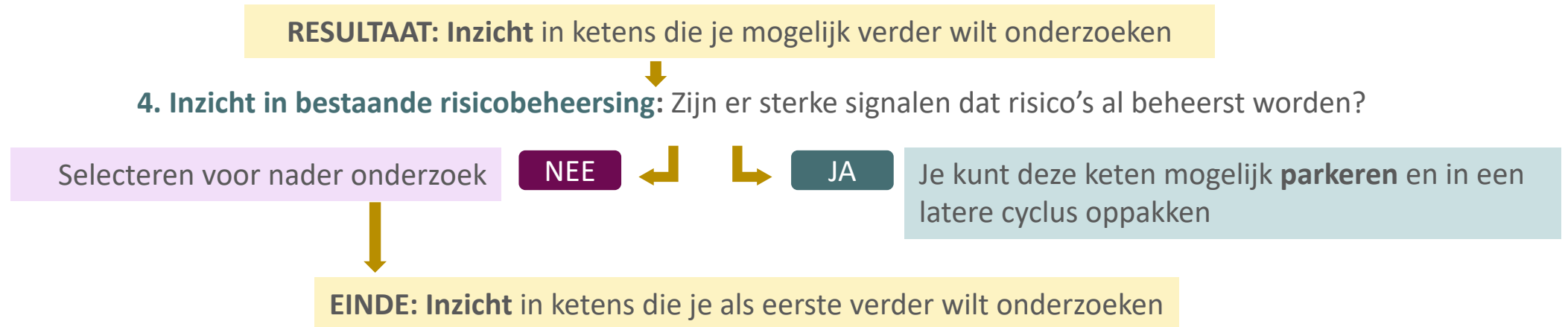
Selecteren voor nader onderzoek (ook voor CSRD/CSDDD) JA NEE Ga door naar 3

3. Inzicht hoge risico's: Zijn er bekende hoge risico's ?

Selecteren voor nader onderzoek JA NEE Ga door naar 4

RESULTAAT: Inzicht in ketens die je mogelijk verder wilt onderzoeken

Beslisboom vervolg

Nadat de geprioriteerde ketens en risico's zijn onderzocht:

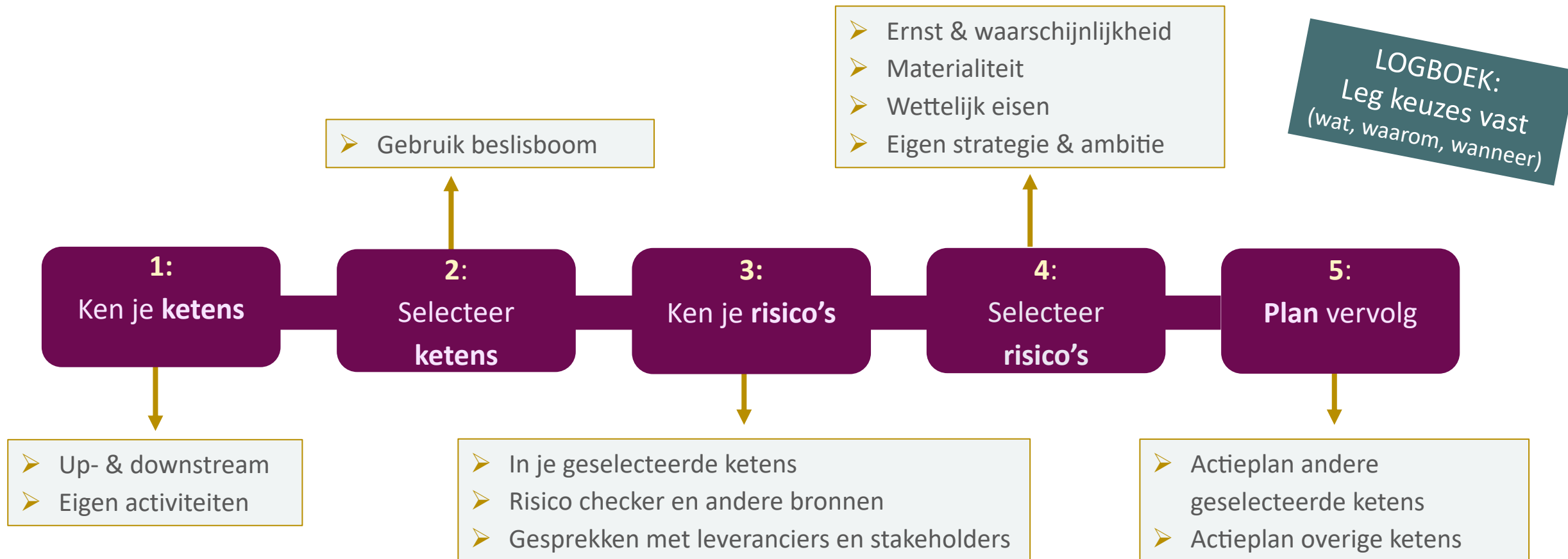
- de andere geselecteerde ketens onderzoeken,
- daarna verder met overige ketens
- schrijf op wanneer en hoe je dit gaat doen

Roadmap:

Bepaal waar je begint

Basisprincipes: Gebruik OESO 6-stappen plan als basis • Gebruik beslisboom • Risico gebaseerde prioritering

Roadmap: Richt je organisatie in

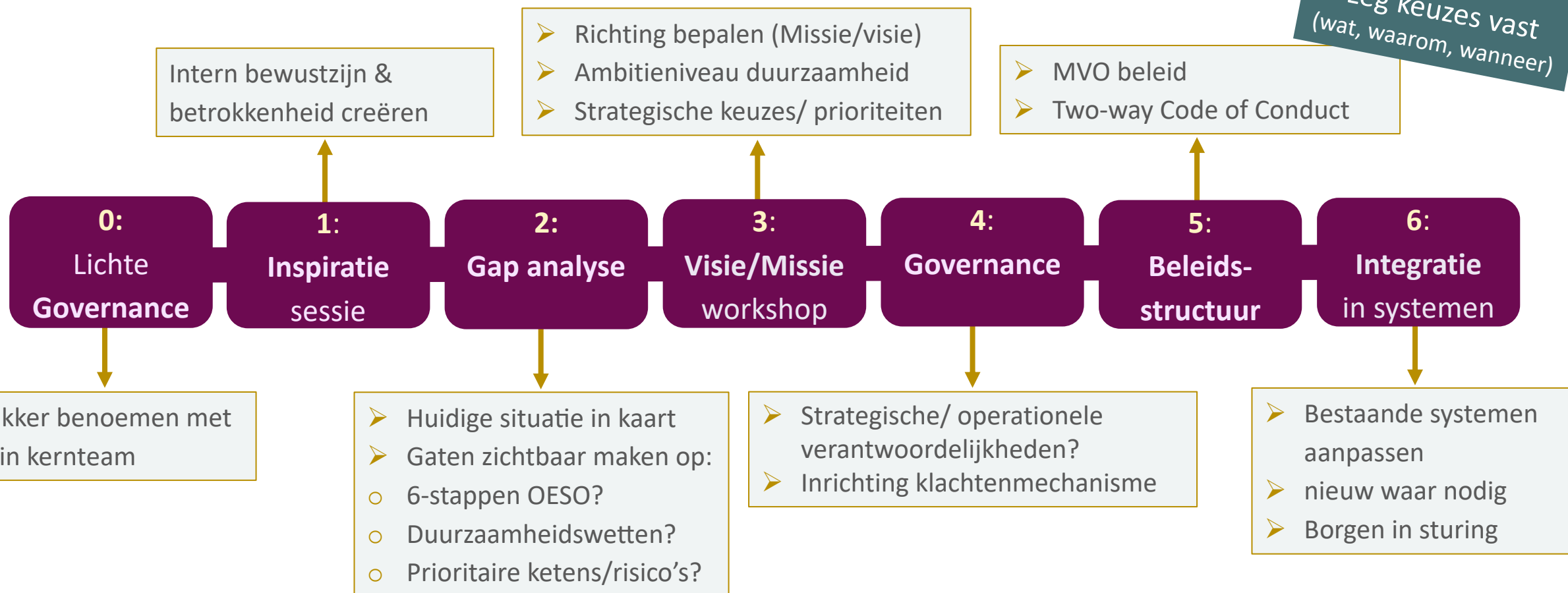
Roadmap:

Richt je organisatie in

Basisprincipes:

Gebruik OESO 6-stappen plan als basis • Integreer in bestaande systemen

LOGBOEK:
Leg keuzes vast
(wat, waarom, wanneer)

Roadmap: Pak je risico's aan

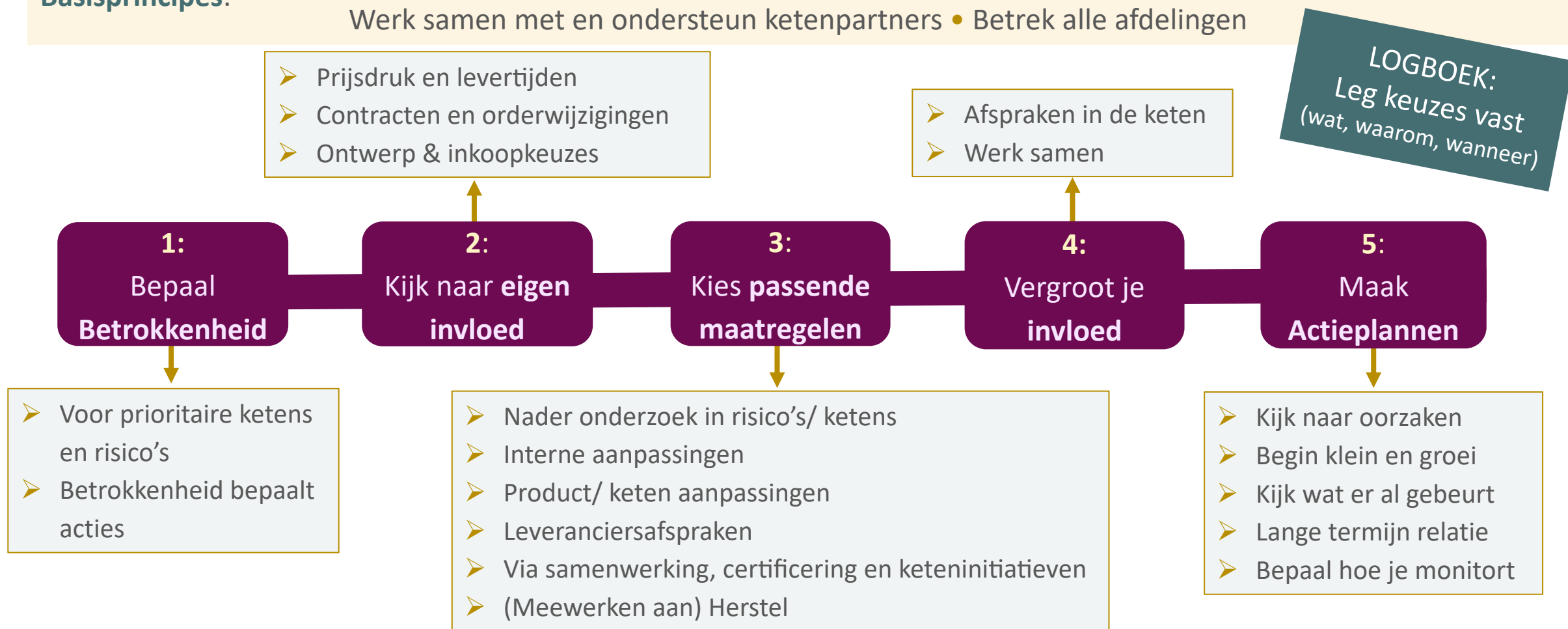

Roadmap:

Pak je risico's aan

Basisprincipes:

Wees realistisch èn ambitieus • Sluit aan op wat er al gebeurt intern en extern
Werk samen met en ondersteun ketenpartners • Betrek alle afdelingen

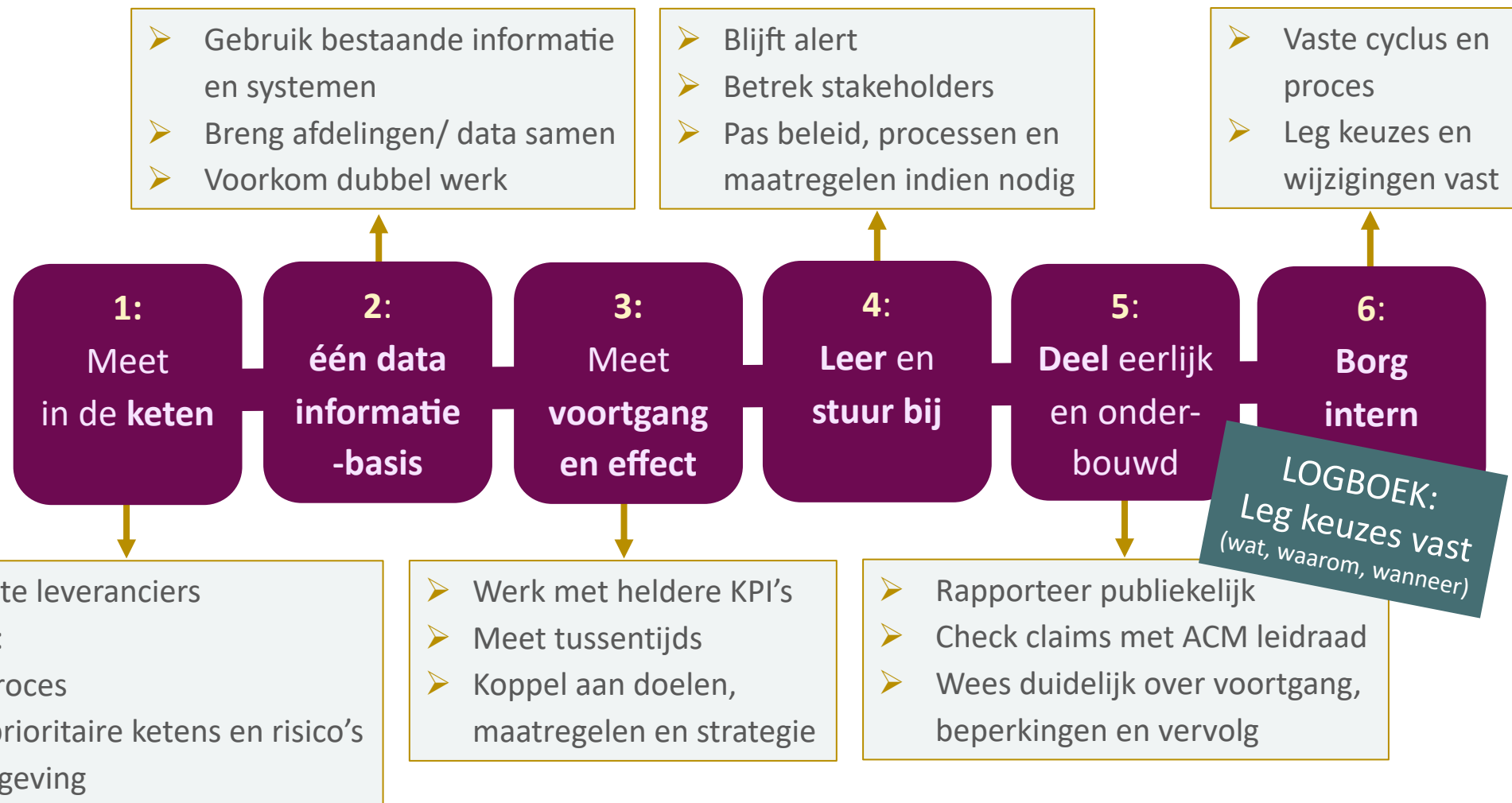
Roadmap: Meet, deel & verbeter

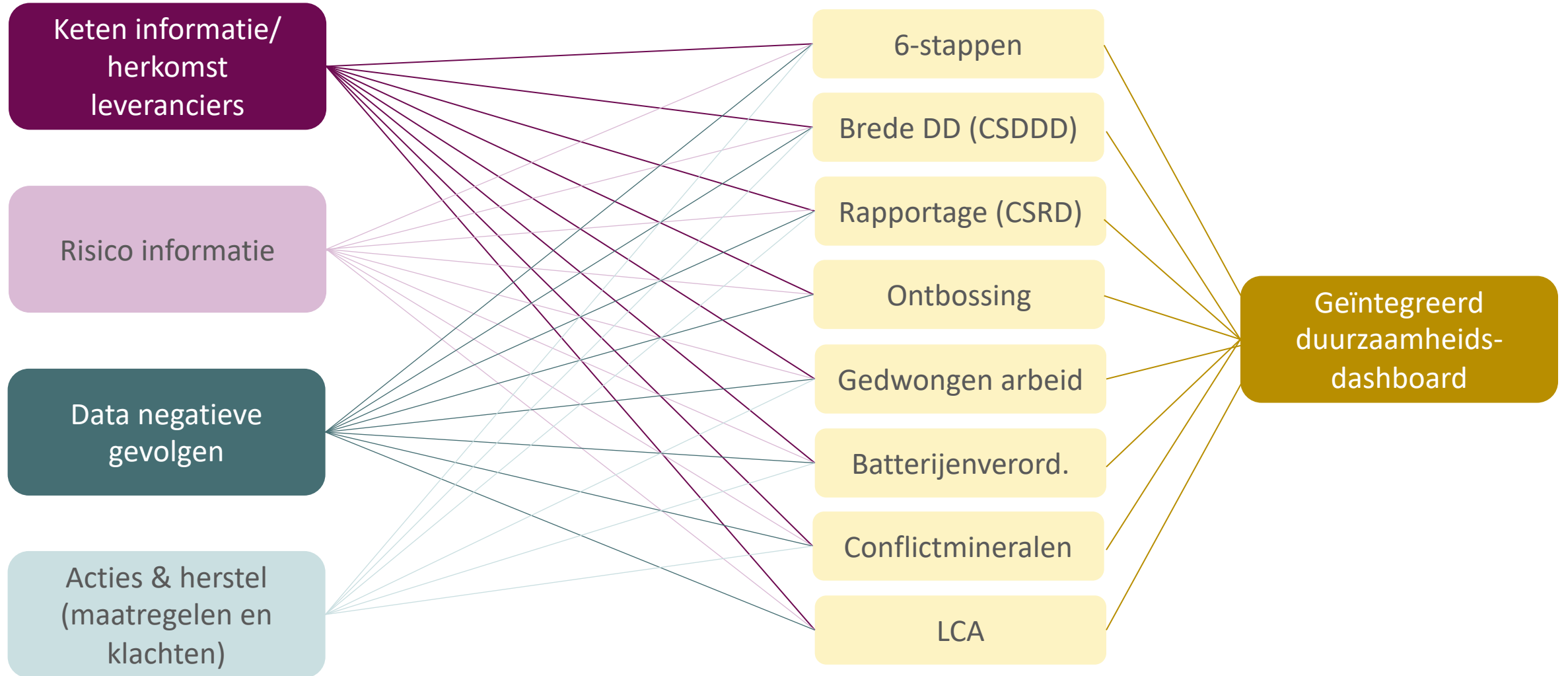
Meet, deel & verbeter

Basisprincipes:

- Begin klein en groei
- Perfecte data bestaat niet
- Zonder samenwerking geen data
- Verzamel data per keten, niet per wet!
- Niet meten zonder verbeteren

De basis is data

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBConnect

Roadmap: Werk samen

Welke taal gebruik je?

Om te bepalen hoe je mensen het beste mee kan krijgen, intern of extern, is het goed om te kijken naar hun oriëntatie

Welke oriëntatie hebben ze?:

- Pure financiële oriëntatie
- Financiële oriëntatie + ESG/do no harm
- Finance + Impact
- Impact + Finance
- Pure Impact oriëntatie

Welke taal gebruik je?

De 5 bedrijfsmodellen (de verleidingsstrategie)	Model 1: Puur financieel (inactief)	Model 2: Financieel & ESG (reactief)	Model 3: Finance & impact (actief)	Model 4: Impact + finance (proactief)	Model 5: Pure impact (visionair)
1. Houding & typische rollen	CFO, legal & compliance, inkoop, operations.	Marketing & sales, procurement, QHSE, HR	Actief. Sustainability teams, hr (talent, strategie, brand management.	Proactief. Executive leadership (CEO) R&D, ketenmanagement, public affairs.	Visionair. Founders, lab-teams, ecosystem development.
2. Sleutelwoorden	Winst, omzet, kostenbesparing, marge, business continuity.	Business case, veerkracht, concurrentievermogen, robuust.	Reputatie, goed werkgeverschap, shared value, diversiteit.	Klimaatneutraal, circulair, transparantie, stakeholders.	Positieve impact, rechtvaardigheid, solidariteit, hoop.
3. Draagvlakargumenten	Voldoen aan wettelijke eisen, voorkomen van boetes en reputatieschade.	Aansluiten bij sectorverwachtingen, verlagen van interne weerstand.	Stakeholders willen balans profit/purpose, talent kiest bewuste bedrijven.	Brede steun voor verantwoordelijkheid, investeerders zien toekomstkracht.	Identificatie met missie, aantrekken talent dat kiest voor impact.
4. Kansargumenten	Directe kostenverlaging (engere/afval), toegang tot financiering.	Onderscheid in tenders, markten betreden met hogere normen.	Nieuwe klantsegmenten, sterke reputatie verhoogt partnerschappen.	Nieuwe businessmodellen door transitie, invloed op sectorstandaarden.	First-mover voordeel, creëren van nieuwe markten en modellen.
5. Motiverende argumenten	Risicominimalisatie, behoud van controle, efficiëntie	Slim meebewegen voor de plicht, imago van modern bedrijf.	Versterken identiteit en trots, waardecreatie op meerdere fronten.	Impact creëert betekenis, strategische groeimotor, langtermijn waarde.	Richting geven aan systeemverandering, gedreven door idealisme.
6. Benodigde data	ROI-berekeningen, wettelijke deadlines, boetes, risicorapporten.	Sector best practices, klantvragen in tenders, prognoses wetgeving.	Impactmetingen (co2) reputatie-indexen, talentaan-trekkelijkheid data.	Marktanalyses transitie-sectoren, B-corp rapportages, scenario's 2030-2050	Planetaire grenzen. Doughnut economics, ecologische impact rapporten.

Toepassing in 3 stappen

1. Herken de mentaliteit

Luister goed naar het woordgebruik: termen als 'marge' wijzen op model 1/2, terwijl 'stakeholders' wijzen op model 3/4.

2. Kies je woorden

Pas je vocabulaire aan: gebruik bij een financiële partner nooit abstracte termen zoals 'planetaire grenzen', maar focus op de business case.

3. Toon het juiste bewijs

Zorg dat de data aansluit bij het model. Een CFO overtuigt je met een kosten-batenanalyse, een visionair met theory of change.

Case: Maison Vermeer

Kernmerken van het bedrijf

- 3^e generatie familiebedrijf
- Producent van luxe chocoladeproducten
- Omzet: € 40 miljoen
- Aantal medewerkers: 218
- Afzetmarkten (en distributie): Nederland (70%), België, Duitsland, Frankrijk
- Belangrijkste afnemers: warenhuizen, horecagroothandels, cadeauwinkels
- Productielocatie: Delft, Nederland
- Capaciteit: ± 25 miljoen pralines per jaar

Paradepaardje van Maison Vermeer: “**Koningsbonbon**”

Ingrediënten: cacao, suiker, palmolie, melk, hazelnoten en bladgoud

Verpakt in een luxe verpakking van karton en aluminium

Case: Waar begint Vermeer?

START: Basisinzicht in producten, grondstoffen en materialen? (Inclusief verpakkingen en machines)

De inkoopafdeling brengt op hoofdlijnen in kaart wat het bedrijf allemaal inkoopt, en uit welke ingrediënten/ grondstoffen deze bestaan, dit gaat zowel om de primaire ingrediënten (± 40), de verpakkingsmaterialen en overige inkoop (zoals machines voor de fabriek);

1. Inzicht wettelijk kader: vallen producten of grondstoffen onder:

A. Markttoegang wetten?

- FLR -> JA: voor de producten die Maison Vermeer op de (EU) markt aanbiedt
- EUDR -> JA: voor Cacao en Palmolie

B. Product/ risico georiënteerde wetten?

- EUBR -> JA: importeert tempereer-machine met PLC besturingssysteem met kleine lithium batterij uit China
- CMV -> NEE: koopt in van andere importerende partij (en geen 100 kg)

C. Andere duurzaamheidswetgeving?

- PPWR-> JA: Producent verkoopverpakking bonbons; fabrikant verpakte bonbons; eindgebruiker verpakkingen eigen inkoop
- CSRD/ CSDDD -> NEE: te klein, wel indirect

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBConnect

Case: Waar begint Vermeer?

2. Inzicht in afhankelijkheid en belang: is een grondstof essentieel voor Maison Vermeer, groot in volume, waarde en/of zijn er specifieke klanteisen?:

- Op basis van grootste volume (Cacao & Zuivel) en grootste spend (Cacao & Hazelnoten)
- Aanvullend op basis van kritiek ingrediënt voor het bedrijf: Cacao
- Een grote, beursgenoteerde afnemer wil de Taxonomische duurzaamheid van zijn inkoopportefeuille aantonen en vraagt om cijfers over CO2 emissies van de Koningsbonbon (cacao, suiker, palmolie, melk, hazelnoten en bladgoud) waarvoor een LCA (Life Cycle Assessment) nodig is
- Twee CSRD-plichtige afnemers vragen d.m.v. questionnaires om data over impacts op mensenrechten en milieu bij zowel de productielocatie van Maison Vermeer als in de productieketen

3. Inzicht hoge risico's: zijn er bekende hoge risico's?

- Ketens met meeste risico op dwangarbeid: alle landbouwketens en machineketen China
- Ketens met risico op ontbossing: Palmolie en Cacao
- Ketens met grote CO2 uitstoot: Zuivel

Case • Waar begint Vermeer?

Van Maison Vermeer wordt dus het volgende vereist, gevraagd en verwacht:

- Dwangarbeid verordening (FLR) voor alle ketens
- Ontbossingswetgeving (EUDR) voor cacao en palmolie
- Batterijenverordening (EUBR) voor (bepaalde grondstoffen van) de batterij in de tempereermachine
- PPWR voor verpakkingen die het bedrijf op de markt brengt of ontvangt bij de inkoop van producten
- LCA voor de Koningsbonbon van een grote afnemer
- Invullen vragenlijsten voor CSRD en CSDDD data van klanten
- Implementeren van het OESO 6-stappenmodel voor due diligence door de overheid

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

Case • Waar begint Vermeer?

RESULTAAT: Inzicht in ketens die Vermeer mogelijk nader wil onderzoeken

- Cacao
- Palmolie
- Hazelnoten
- Suiker
- Melk
- Bladgoud
- Tempereer-machine

4. Inzicht bestaande risicobeheersing:

- Suiker (komt uit Nederland)
- Melk (komt uit Nederland en is biologisch)

RESULTAAT: Inzicht in ketens die Vermeer als eerste verder wil onderzoeken (geprioriteerde ketens)

1. Cacao
2. Palmolie
3. Hazelnoten
4. Bladgoud
5. Tempereer-machine
6. Suiker (alleen CO2)
7. Melk (alleen CO2)

Case • Fase begin: Logboek

#	Keten	Waarom	Belang inzicht & controle
1	Cacao	a. Hoog risico op ontbossing, dwangarbeid en andere negatieve impacts op mens en milieu (FLR, EUDR, questionnaires klanten, LCA, OESO 6-st.) b. Risicolanden c. Cruciaal ingrediënt voor Maison Vermeer	GROOT
2	Palmolie	a. Hoog risico op ontbossing, dwangarbeid en andere negatieve impacts op mens en milieu (FLR, EUDR, questionnaires klanten, LCA, OESO 6-st) b. Risicolanden (Indonesië, Maleisië)	MEDIUM
3	Hazelnoten	a. Hoog risico op dwangarbeid (FLR, OESO 6-st) b. ev. Risicolanden (Turkije, Italië, Spanje)	MEDIUM

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBConnect

Case • Fase begin: Logboek

3	Hazelnoten	a. Hoog risico op dwangarbeid (FLR, OESO 6-st) b. ev. Risicolanden (Turkije, Italië, Spanje)	MEDIUM
4	Tempereermachine	a. Risico op misstanden productie batterij (lithium) (EUBR, OESO 6-st) b. Risico op misstanden productie andere onderdelen machine (made in China) (FLR, OESO 6-st.) c. Risico op ernstige arbeidsongevallen bij verkeerd gebruik (Arbo, OESO 6 st.) d. Incidentele aankoop	KLEIN
5	Bladgoud	a. Wellicht risico op, dwangarbeid en andere negatieve impacts op mens en milieu (FLR, questionnaires klanten, LCA, OESO 6 st) b. Risicolanden	KLEIN
6	Zuivel & suiker	a. CO2 emissies (Klanteisen en OESO 6 st)	KLEIN

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBConnect

Case: Inrichting

Maison Vermeer wil een integrale aanpak in haar beleid en bedrijfsvoering integreren.

Dat doet zij op basis van **de volgende principes**:

- Eén systeem voor alles -> 6-stappen plan OESO = kapstok voor alle wetgeving
- Risico gebaseerd -> focus op prioritaire ketens
- Keten centraal -> niet alleen Delft, maar de hele keten
- Integreer in bestaande systemen -> waar dit mogelijk is

0: Lichte Governance inrichten

- Maison Vermeer benoemt de het hoofd Quality & Sustainability tot tijdelijke trekker van een klein MVO kernteam waarin ook iemand uit het inkoop team, van finance & legal en operations.
- Dit team gaat aan de slag met de organisatie van een inspiratie sessie voor alle werknemers om Intern bewustzijn en betrokkenheid te creëren.

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

Case: Inrichting

1: Inspiratie sessie organiseren

- Deze sessie organiseren zij tijdens het jaarlijkse bedrijfsuitje.
- Tijdens de sessie wordt gedeeld waarom dit belangrijk is voor Maison Vermeer, doen de werknemers een ketenspel om bewust te worden van impacts in hun ketens en gaan ze in kleine groepjes uiteen om samen te bespreken wat dit voor hen betekent en voor Maison Vermeer

2: Gap-analyse maken

Het kernteam interviewt belangrijke interne en externe stakeholders en bestudeert relevante documentatie voor een gap analyse:

- Welke elementen van het 6-stapppen model doet de organisatie al?
- Voor welke duurzaamheidswetten is al een systeem ingericht?

Maison Vermeer heeft al een code of conduct, strenge veiligheidsprocedures in de fabriek en moet voldoen aan voedselveiligheidswetgeving. Dit is al in alle systemen en procedures van het bedrijf geïntegreerd, dit is een goede basis om vanuit te starten.

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

HACCP en HREDD:

Case: Inrichting

3: Visie/Missie workshop

- Na de GAP analyse, organiseert het kernteam een workshop om de missie/visie, het ambitieniveau duurzaamheid te bepalen en strategische keuzes te maken
- Bij deze sessie zijn vertegenwoordigers aanwezig van de directie, inkoop, quality & control, operations, finance & legal en hr
- Tijdens deze workshop bespreken ze de GAP analyse, de identiteit van Maison Vermeer (waar staan ze voor: kwaliteit, vakmanschap, luxe) en wat dit betekent voor hun duurzaamheidsambities (vakmanschap betekent ook eerlijke productie), bepalen ze hun ambitie (van compliance tot koploper worden in de sector)
- Tijdens deze sessie doorlopen ze gezamenlijk de beslisboom van de roadmap op basis van de informatie van de GAP analyse om te bepalen wat hun prioritaire ketens zijn (cacao, palmolie,
- Tenslotte bespreken ze wat dit concreet betekent voor de organisatie
- Ze eindigen met de bepaling van hun missie/visie:

**“Maison Vermeer staat voor hoogwaardige chocolade,
geproduceerd met respect voor mens en milieu in de gehele keten.
Paradepaardje van Maison Vermeer is de duurzame koningsbonbon”**

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBCConnect

Case: Inrichting

4: Governance inrichten: Maison Vermeer richt de organisatie anders in:

- Head of Quality & Control krijgt formeel een uitbreiding van taken en wordt Head Quality & Sustainability, en dus verantwoordelijk voor duurzaamheid
- Er komt een MVO-werkgroep met een vertegenwoordiger uit Inkoop, Operatie, HR, Finance/legal en Sales, voorgezeten door Head Quality & Sustainability.
- De COO van Maison Vermeer wordt eindverantwoordelijk in de directie, deze heeft ook HACCP onder zich
- HR krijgt de verantwoordelijkheid om te onderzoeken of het huidige klachtenmechanisme toegankelijk is voor alle stakeholders in de keten en omgeving en richt deze zo nodig anders in

5: Beleidsstructuur inrichten: Maison Vermeer ontwikkelt een:

- MVO beleid, waarin het bedrijf expliciet verwijst naar
 - Het 6 stappen model van de OESO als basis voor haar beleid, incl. herstel
 - De geprioriteerde ketens en risico's (resultaat roadmap fase begin)
 - Expliciete aandacht voor ontbossing (in lijn met EUDR) en gedwongen arbeid (FLR)
 - Expliciete aandacht voor belang circulariteit en verpakkingen (PPWR)
 - De relatie tussen dit beleid en het voedselveiligheidsbeleid

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBConnect

Case: Inrichting

5: Beleidsstructuur inrichten: Maison Vermeer ontwikkelt een:

- Two-way code of conduct (opgesteld in overleg met leveranciers)
 - Wat Maison Vermeer verwacht van leveranciers op het gebied van de geprioriteerde risico's, mensenrechten & milieu in het algemeen, en corruptie
 - Wat leveranciers kunnen verwachten van Maison Vermeer zoals eerlijke handelspraktijken, ondersteuning bij risico's en verantwoorde beëindiging
 - Verplichting tot transparantie en meewerken aan audits en tegelijkertijd duidelijke communicatie over verwachtingen en risico gebaseerde audits

6: Integratie in systemen: Maison Vermeer past een aantal Standard Operating Procedures (SOPs) aan:

- Supplier onboarding wordt uitgebreid met een ESG-check
- Supplier audit procedure wordt uitgebreid om ook ESG risico's te omvatten
- Risico management wordt uitgebreid met ESG risico's
- Functieprofiel en functioneringsgesprekken wordt uitgebreid met ESG taken
- Er wordt een dashboard ontwikkeld met duurzaamheids KPI's worden meegenomen

Begin

Richt in

Pak aan

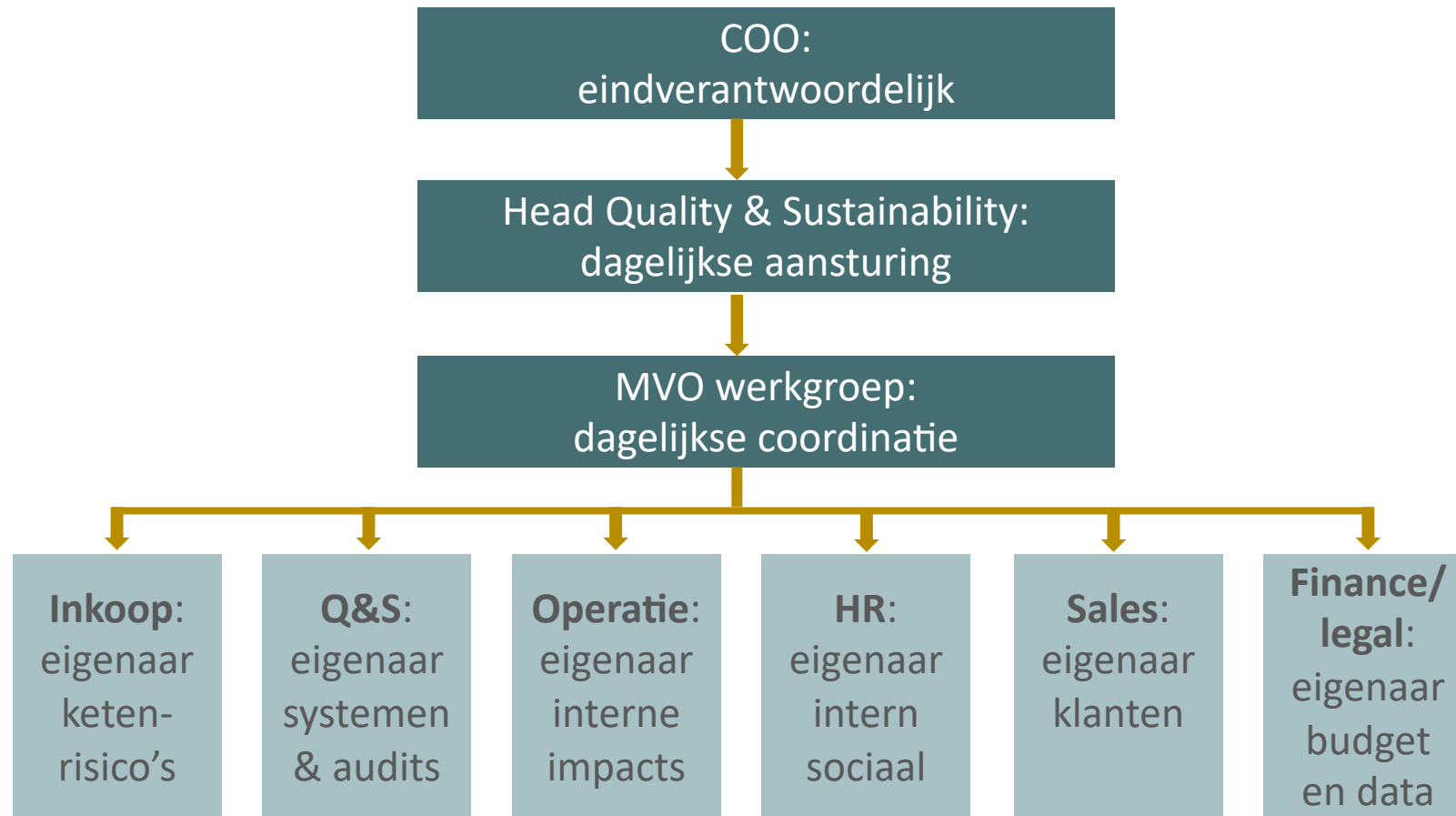
Meet - deel

Werk samen

Case: Inrichting

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBCConnect

Case: Pak risico's aan!

Uitkomst **fase Bepaal waar je begint** voor Maison Vermeer:

Keten	Belang	Wetgeving/ klanteisen?	Passende maatregel
Cacao	Groot	Ontbossing (EUDR)/ Dwangarbeid (FLR)/ LCA/ klantvragen/ OESO-rl	Externe samenwerking: Tony's Open Chain
Palmolie	Medium	Ontbossing (EUDR)/ Dwangarbeid (FLR)/ LCA/ klantvragen/ OESO-rl	Nader onderzoek
Hazelnoten	Medium	Dwangarbeid (FLR)/ klantvragen/ OESO-rl	Nader onderzoek
Tempereermachine	Medium	Lithium) (EUBR)/ Dwangarbeid (FLR)	Nader onderzoek/ intern: training medewerkers
Suiker	Medium	LCA	In keten: eerste screening met openPCF software per 100 gr. bonbon in overleg klant
Melk	Medium	LCA	idem
Bladgoud	Klein	LCA	idem

Case: Pak risico's aan!

1. Palmolie over drie sporen:

- a. Certificering en traceerbaarheid: alleen nog RSPO gecertificeerde palmolie gebruiken
 - Beter zicht over herkomst palmolie
 - Risico's sneller signaleren, oa via klachtenmechanisme
 - Toegang tot informatie van NGO's en vakbonden via RSPO multistakeholdersplatformmaar:
 - Kosten zijn hoger
 - Geen zekerheid (gezien klachten RSPO)
- b. Alternatieven palmolie onderzoeken bv raapzaadolie, sheaboter, cacaoboter. Maison Vermeer kijkt naar: productkwaliteit, prijs, beschikbaarheid, milieu impacts en sociale gevolgen. Ze bespreekt dit met experts en stakeholders
 - Mogelijk minder milieu schade en andere negatieve impacts
 - Europese alternatieven (geen gesleep over de wereld)maar:
 - Hogere kosten (opbrengst palmolieteelt is hoger)
 - Alternatieve grondstoffen hebben mogelijk eigen risico's
 - Geen oplossing voor risico's palmolie keten

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

Case: Pak risico's aan!

- c. Zelf concrete verbeteringen doorvoeren op prioritaire risico's in deze keten door keten transparanter te maken en prioritaire risico's aan te pakken (en die zijn altijd (!) inclusief ontbossing en dwangarbeid)

Vervolg:

- Bespreking MVO Werkgroep en advisering directie
- Besluit directie/ familie
- Maken actieplan om de werksporen te kunnen implementeren
- Bijhouden logboek over welke afwegingen gemaakt worden

NB: dit alles zal o.a. afhangen van de visie/ missie en de duurzaamheidsambities van Maison Vermeer

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBConnect

Case: Pak risico's aan!

2. PCF Koningsbonbon:

- a. Bepaling doel en scope (Sales)
 - In overleg met de klant PCF ipv LCA: wat willen ze precies weten op welk detail niveau (C2C/ C2G etc)
 - C2G op basis van secundaire data
 - In welke eenheid? Per bonbon of per doosje (100 gr)
 - Per bonbon
- b. Inventarisatie van data (Inkoop/ Quality & Sustainability/ Logistiek)
 - Ingrediënten
 - Productieproces
 - Verpakking
 - Transport
- c. Maison Vermeer gebruikt gratis smeclimatehub.org software om algemene inzichten te krijgen:
- d. Uit de PCF komen de volgende hotspots:
 - 1. Bladgoud (aandeel 59%) -> kan dit vervangen worden?
 - 2. Cacao (aandeel 28%) -> kloppen de alg. gegevens met Tony's Open Chain?
 - 3. Aluminium verpakking (aandeel 5%) -> kan dit vervangen worden?
(ook van belang voor PPWR)

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

Werk samen

RBConnect

Case: integraal meten

1. Maison Vermeer zet **1 centrale datastructuur** op in Excel (voor nu)
2. Daarin koppelen ze **data aan ketens**:
3. Maison Vermeer verstuurt **één vragenlijst aan leveranciers** met alle vragen in één keer over de prioritaire impacts uit *fase Bepaal waar je begint*
4. Ze maakt **één dashboard**, zodat ze bijvoorbeeld kunnen sturen op:
 - % traceerbare cacao via Tony's Open Chain
 - CO₂ per product
 - % gescreende leveranciers
 - % high-risk leveranciers met plan
 - % recepturen getest met mogelijk alternatief voor palmolie
 - OF % palmolie via RSPO ingekocht
 - OF aantal tiers palmolie keten in kaart gebracht
 - # gesprekken met stakeholders palmolie
5. Ze gebruikt het dashboard **verbetering**, bijvoorbeeld:
 - PCF toonde aan dat bladgoud voor hoge CO₂ uitstoot zorgde: vervanging bladgoud

Begin

Richt in

Pak aan

Meet - deel

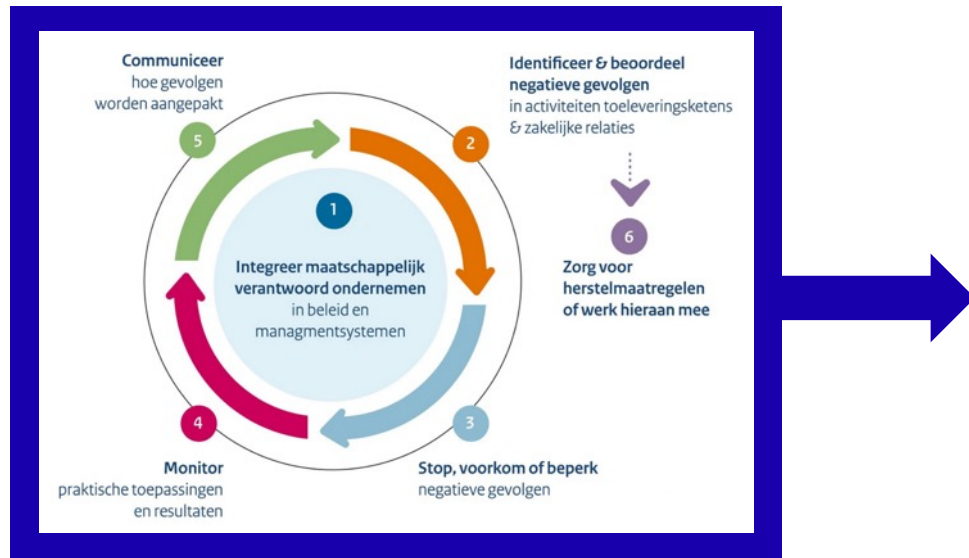

Werk samen

RBConnect

Roadmap: Hoe pak je regie?

- Wetgeving is gebaseerd op de OESO 6-stappen
- Implementatie daarvan = basis integrale aanpak
- De roadmap laat zien h e je dat als bedrijf praktisch aanpakt

Q & A

Hoofdlijnen en vervolgacties Geïntegreerde toepassing van EU-duurzaamheidswetgeving

Presentatie RVO werksessie

Den Haag • 2 juli 2026

Bevindingen

1. Een geïntegreerde benadering helpt bedrijven bij de implementatie van duurzaamheidswetgeving en draagt bij aan regeldrukvermindering, snellere implementatie en meer handelingsperspectief voor bedrijven
2. Een geïntegreerde benadering kan alleen goed werken als deze onderdeel is van een bredere integrale overheidsaanpak
3. Bedrijven hebben behoefte aan een stabiele, betrouwbare en consistente overheid en voorbeeldgedrag vanuit de overheid zelf
4. Toezicht is van belang om oplossingen te bieden bij eventuele tegenstrijdigheden tussen de wetten en om zo effectief mogelijk bij te dragen aan de realisatie van het gedeelde doel achter de wetten
5. De huidige informatievoorziening is versnipperd en vergroot de door bedrijven ervaren regeldruk
6. Bedrijven, en met name MKB-bedrijven, hebben grote behoefte aan praktische ondersteuning en samenwerking
7. Problemen bij data-uitwisseling en gebrek aan standaardisatie vormen een belangrijke component van de door bedrijven ervaren regeldruk
8. Bedrijven geven aan dat zij behoefte hebben aan een gelijk speelveld en eenduidigheid in interpretatie, implementatie, informatievoorziening en toezicht tussen lidstaten

Aanbevelingen

1. Zorg voor inhoudelijke doorontwikkeling van de geïntegreerde benadering
2. Stel een rijksbrede taskforce 'Integrale aanpak EU-duurzaamheidswetgeving' in
3. Zorg voor stabiele beleidslijnen, eenduidige communicatie en zichtbare toepassing in beleid en –bedrijfsvoering
4. Bevorder een geïntegreerde benadering van duurzaamheidswetgeving vanuit het toezicht
5. Versterk de regiefunctie van het MVO-steunpunt van RVO
6. Breng de geïntegreerde aanpak van pilot naar praktijk door doorontwikkeling en opschaling via kanalen die dicht bij de bedrijfspraktijk staan
7. Faciliteer sectoroverstijgende regie op harmonisatie, interoperabiliteit en betrouwbare data-uitwisseling en werk aan een nationale roadmap voor data-uitwisseling rond duurzaamheidswetgeving
8. Breng de geïntegreerde benadering actief in op Europees niveau

Next Steps

- Creëer een voorziening voor de doorontwikkeling van de geïntegreerde benadering:
 - Inhoudelijk naar andere wetten en sectoren?
 - Praktische instrumenten voor bedrijven?
- Coherent overheidsbeleid en hoe te borgen in rijksbrede taskforce?
- Een integrale toezichtstrategie?
- Versterkte regiefunctie RVO op MVO-communicatie en -support tools?
- Sectoroverstijgend initiatief op digitale actie?
- Hoe verder richting Europa?

Q & A

Meer verdieping?

- Eindrapport project
- Eindrapportage werkgroep
- Verslagen multistakeholder sessies

In de praktijk brengen?

- E-learning
- Workshop integrale aanpak
- Training integrale aanpak

Veel dank!!

